

LUMEA NOUA.

GAZETA SERIOSA SI VOIOSA, PENTRU TOTI SI PENTRU TOTE.

18 6. 1876.

Ioane N. Popoviciu

Sciri drotuarie.

Clusiu 20 augustu. Moldovány

Gergutz tóta nótpea a fostu cuprensu cu visiunea, că in curându érasiu va fi ceretat de vre-unu matadoru romanu pentru de a fi intrebatu asupr'a conduiteice trebuie se iè Romanii facia de Stăpânii dilei.

Clusiu 21. augustu. Greurusii dela „Kelet“ au plecatu cáttra Alb'a-Juli'a spre a mai luá parte la vre-o adunare a puiloru de Horia.

Budapest'a 30. augustu. La apotecariulu Török s'a dispusu diece chilo de negrele pentru pérulu Metropolitului din Blasiu si optu iegi de spiritu pentru ochii Canonicului Chirilajdy. Reintenerire betranilor si vedere orbiloru !!!

Spovad'a Ciganului.

Candu te-ai spoveditu cigane ?

Candu avé iepurii cárne !

Cinstít'ai pre tatalu teu ?

Tóta diu'a cu-unu màcău.

Da pre dulce mama-t'a ?

Pana-ce se vaietá.

Furát'ai a altui'a ?

Dá, si dela Domni'a-t'a.

Jurát'ai pre nedreptate ?

Ba numai pe strimbetate !

Banii altui n'ai poftitu ?

Nu' ci' mi-amu plinitu.

Ce-ai mai pecatuitu cigane ?

In posturi curechiu cu carne !

S'a intorsu masin'a lumei, s'a intorsu cu capu 'n diosu,
Si mergu tóte din protiva, anapoda si pre dosu !

V. B.

La baserici candu ai fostu ?

Candu avému popa de-a nostu.

Multe-ai fucutu mèi cigane !

Multe parente Costane !

Prende-te că nu-i mai face !

Numai lumea-'mi dèie pace.

Acumu ti-oiu dà canonu mare !

Numai-'mi dà si de gustare.

Scii dice vre-o rogatiune ?

Sciu cere carne si pane.

Vei postí vr'o patru dile că se capeti man-
tuire !

Voiu postí si-o septemană, cu pane si
cu slanina.

Alu naibei esti mèi cigane !

Ce-ti pasa popa Costane !?

G. Bizoasiu.

Lelea.

Copilitia mandra lele,

Nu-ți mai pese de bérfele ;

Bunu-i dragulu de pornitu,

Larga-i lumea de traitu.

Déca mam'a ta-i nebuna,

Buna-i zarea cea de luna ;

Manastirea dintr'unu campu

Ne cununa 'ntr'unu restempu.

Ca-a fi reu, ori că-a fi bene,

Draga veiu tiené cu tene,

Nebeutu si nemancatu,

De guriti'a ta 'mbetatu.

Si de ne-oru stá tóte 'n cale,

Am unu hangiaru iei la siale . . .

Tíera larga prin potici,

Si treidieci de soci voinici !

V. R. Butoescu.

Va esí candu diu'a, candu nótpea ; cu siodenii de nótpe si de dî, vechi si próspte.

PUBLICA : sciri si scorniri, adeveruri si minciuni, inventiaturi si secaturi, suatuiri si sbiciuiri siodenii
si glume, insertiumi si reclame s. a.

Scanteiutie.

Drepturile reciproce ale casatoritilor le imparte Saphir in trei specie, asié : Barbatulu si femeia a esercéza unulu facia de celu-alaltu dreptulu martialu (de resbelu); femeia cu prietenulu de casa dreptulu propriu singulariu; barbatulu cu femeile straine dreptulu universalu.

*

Recomandatia. Saphir intorcându răpede la cornulu unei ultiie (strate) se ciocnì cu unu omu ce venia facia in facia cu elu.

— „Magariu“ ! — strigă acest'a cu mania.

— „Mi pare bene că am onore, — éra eu sum Saphir ! — respunse cu curtuosia glumetiulu istetui.

*

Principe si Metropolitu. Unu austriacu, care era totu-odata si Metropolitu, injurá de minune cu ocasiunea unui banchetu.

Saphir caută mai indelungatu la elu, apoi dise :

— „Eu cugetám că unui metropolitu nu-i e ier-tatu se injure“ !

— „Eu injuru că principe si nu că metropolitu !“

— respunse agraitulu.

— „Ei bene, — reflectă Saphir, — asiu vré se sciu totusiu ca déca va duce draculu pre principe pre a cui mana a ajunge metropolitulu ?

*

— „Care e cea mai mare minune in biblia ?“ intrebă Saphir de o domnitia tenera.

Inainte de ce ar' fi potutu ajunge la vorba intrebăt'a, unu teneru sburdalnicu si sfatosu respunse iute :

— „Ace'a că profetulu Ilie nu a arsu in carulu celu de focu cu care s'a redicatu catra ceriu.“

— „Ba nu e ace'a, — reflectă Saphir — fora e ace'a că magariulu lui Balaal a grauitu fora că se-lu fia intrebătū cenev'a.

*

— Ce e politic'a ?

— Politic'a este isbutirea opiniunei mele !

Catechismu politicu.

*

— Ce e avereia ?

— Averea e stapanirea misieliei asupr'a omeniei.

*

— Visát'ai vre-odata că se te fi insielatu femeia ?
— Adese-ori amu cugetat u că am visat, dar totu-dé-un'a s'a adeverit u că e aievea.

*

Cene traiasce fora ganduri ? Unu individu nu pré favoritu de sorte, fiindu intrebatu că de ce nu se insóra si de ce e asia streinu de toti ómenii respunse :

— „Cene n'are bani — n'are creditu ;

„Cene n'are femeia — n'are odichna ;

„Cene n'are prunci — n'are bucuria ;

„Cene n'are consangeni — n'are própta ;

— Dara cene n'are nemicu dintru aceste — acel'a traiasce odichnitu fora gânduri !

*

Memorialu. Baronulu Rothschild recercă pre Saphir că se scrie ceva in memorialulu lui. Saphir ascultă si scrise : „Imprumuta-mi 100 de louisdori si uita pentru totu-dé-un'a pre amiculu Domniei t'ale

SAPHIR.“

Catra Avari.

Tiér'a-ajunga unde-ajunga,
Ori la bene ori la reu,
Voi n'aveti pásu, că la punga
Galbenii ve venu mereu !

Că voi aveți tata 'n punga,
Aveți mama 'n pusunaru,
Si de-a tatei viézia lunga
Neci că mai aveți habaru !

Vai ! ce rea coruptiune
Sufletulu v'a 'ntunecatu !
Doriti sume, peste sume
'N colo tóte le-atí uitatu !

Patri'a nefericita
Chiar' pe dată de-ar' perि
De inemici cutropita,
Voi atunci v'ati veseli ;

Ati uitatu o bela tiéra
Unde viéti'ati cascigatu !
Ati uitatu a ei povara
Ce-o strivesce ne'ncetatu ;

Pentru-că cutropitorulu
Gustulu vi-l'ar' lingusî,
V'ar' dă aurulu, argentulu,
Si ranguri ce-i-ati cersi.

Si totu cautandu argentulu
Cugetulu vi l'ati robitu :
Tiér'a mai pucinu că ventulu
La urechi, credu, v'a sioptitú !

Astfeliu, patri'a s'aru duce,
De n'ar mai fi buni Romani
Că voi sunteti fora cruce,
Si ne-atí vinde pentru banii

Tiér'a vóstra-e punga mare !
Patriotii vostri 'n lâdi !
Aiba ceilalti de mancare,
Ast'a neci nu ve genezu !

Vai ! cand se mai vedu odata
Pre Români bene uniti,
Si dintre ei lapedata
Sect'a de avari cumpliti ! ...

Despre progresu, că de ciuma
Neci nu vreti se auditi ;
Nume santu ve pare gluma ;
Numai bani'-i pretiuiti !

Că-ci acésta-i reulu tieriei,
Pe care l'amu totu portatul !
Ast'a e tiermulu pierdierei
Din care abié am scapatu !

Tata, mama, nu ve passa,
De-or' trai, ori de-or' muri ;
Déca au mésa, ori casa,
De-oru amblă, ori s'oru téri ;

Avariloru ! fiti cu minte,
Moderati gustulu de bani,
Si gânditi-ve 'nainte
Si la bietii de tierani ! ...

G. Bailleau.

Ciguri-Miguri și Tréncuri-Fléncuri.

Pentru o léca de gluma. Ciganulu ajunsu la spândiuratória cerù amanare de unu patrariu de óra că se mai traga câte-v'a fumuri din luléuc'a (pip'a) s'a. Cererea i-i se impleni si elu dupa-ce fumà unu patrariu de óra, punendu pip'a diosu, se urca impreuna cu calèulu (hoheriulu) pre treptele spândiuratóriei.

Calèulu luáse in mana stréngulu ce erá se înfrum-setéze grumazii ciganului candu de-odata se audí unu viersu de trimbitia si unu calaretiu cu stégu albu in mána se aprobia aducandu scrisória de pardonare dela imperatulu.

Calèulu puse diosu funi'a si se coborì impreuna cu ciganulu ce erá se cada jertfa, de nu petrecé câtu-v'a tempu cu fumatulu.

Ciganulu abiá se coborì diosu, luà la mana pip'a si vediendu-o că erá aprópe a se stinge, dise :

— Uite, uite, că pentru-o léca de gluma erá se mi se stinga pip'a!

*

Macelariu. Câti-v'a armeni teneri cuprenseră o carutia că se-i duca pana la Clusiu.

Dela Apahid'a nu mai voiéu a merge cáii, fiindu obositi de drumu.

Ce se faca cocieriulu, cu ce se se ajute cu alt'a decâtu cu codoristea biciului. Se sufalcá direptu ace'a pana in cote si intorcandu codoristea biciului începù a-si bate cáii că se mérga mai bene.

— Hei, cene te-a vedé a dice că esti cutare macelariu, asia te-ai sufulcatu la mânece ! — diseră armenii in tonu batjocuritoriu.

— Ace'a usioru se póte intemplá mai alesu déca oru vedé că ducu vitiei in carutia ! — response nimeritu cocieriulu.

*

Cene esti tu o omule si ce voiesci ? cu acestea cuvante se adresà unu preotu catra credentiosii sei la inceputulu unei predice, si apoi standu in locu cautà printre ascultatorii sei.

Unu streinu caletoriu cugetandu că pre elu 'lu agraisesce Parentele response cu grabire :

— Eu sum Georgiu Pasc'alia si voiescu se mergu la Bai'a-mare că se cumperu porci.

*

Celu mai bunu locu in teatrú. Unu teatrizu 'si recomandá biletulu seu liberu unui individu.

— Unu florenu e prea multu, că biletulu acest'a suna pre unu locu de lângă usia ! dise imbiatulu.

— Cu atâtu mai bene domnulu mieu, response teatrizu, celu pucinu nu esti silitu a acceptá capetulu neci unui actu, ci poti parasi teatrulu indata la inceputu.

*

Catra unu medicu acarui-a patientu (bolnavu) morise :

— Si l'ai lasatu totusiu se móra, nu l'ai potutu tiené multu in viétia ?

— Lasà-lu la naib'a, eu incepuse-mi câtu de bene tréb'a, dar' nimerniculu mi-o-a intreruptu si asiá nu o-am potutu ispraví cum voiému eu, ci am cautatu a-lu lasá in tréb'a lui

*

Unu politiaiu catra unu telhariu :

— De ce petreceti totu la orasie, ce nu mergeti si la sate câte-odata ?

— La sate ? Hm, la sate nu mergemu pentru-ca acolo nu ne aflàmu neci o petrecere, că acolo — nu suntu politiai !

*

— **Numai pucinu a lipsită ca nu am fostu eu celu de antaiu !** dise catra parentii sei unu studentu precâtu de témputu la mente pre atâtu si de fora sirguintia.

— „Cum asiá ?“ intrebà acesti'a curiosi.

— D'apoi asiá, că celu de langa mene a reesită celu de antaiu intre toti !

*

FICARO.

Se pertractéza una causa de divergentia intre doi soci de casatoria.

Barbatulu stà inaintea judecatoriului ; ér' femeia intr-o parte plange mortfisiu coperindu-si facia inundata de lacremi in nafram'a s'a.

— Pentru Ddieu domnule — agrái Presiedentele judecatoriiei pre barbatu — nu ti-a fostu mila, nu ti-a fostu rusine chiar' — a tractá asia de duru pre o femeia de 25 ani ?

— Pardonu Domnule Presiedente, sum numai de 24 ani ! dise femeia cu facia indignata — si continua a plange mai departe.

Viersurele.

Frundia verde lemn tufoșu
Nu lacomí la frumosu.
Frundiutia verde de fagu
Nu lacomí la iosagu, —

Că iosagu-i osteneala
Si in casa si afara,
Nu-ti tingesce de mancare, —
Mai bine cu-avere pucina
Si se-o mananci cu odichna!

Frundiutia verde de malu
Baditia decatra dealu
Ce lasi vremea totu uitata
De nu vii la noi vreodata?
Pan' vinei bade la noi
Erám flórea floriloru
Draguti'a fecioriloru, —
Si amblám din mana'-n mana
Cá cáriligulu la fântana,
Decandu bade m'ai uritu
Faci'a mi-s'a vescedîtu,
La anima m'am topit
Vescedît'am cá iérb'a
Ce-o tâi tu cu cós'a.

Lelea cu banii pre pieptu
Are dragutiu cá unu iedu,
De-lu scapa de langa sene
Nu-lu mai vede pana mane

Baditi'a cu siapca négra
Ese 'n drumu si me intréba
Fostui-am vreodata draga?
Eu i respundu din cuventu
Ca i-am fostu trei ani deplenu,
Elu dîce din animutia
Se-i mai fiu unu anu dragutia!

Bade anima de pétra
Ce nu vii la noi vr'odata?
Baremi numai pana 'n casa
Se me vedi pre-mene mirésa,
Baremi numai pana 'n pórtă
Se me vedi pre mene mórtă, —
Cá cu mare doru te-asceptu
Se te potu strenge la pieptu!
Maica urítulu me cere,
Nu me dá fora placere,
Ce nu-mi place n'oiu mancă,
Dupa urítu nu mé dá!
De me-i dá unde nu-mi place
Mórte cu man'a mi-oiu face;
De me-i dá unde n'oiu vrea
Mórte-'mi facu cu man'a mea!

Oravita inferiora.

Simeonu Rotariu,
invenitoriu.

T u r c i i

pre langa tóte ajutoriile vediute si nevediute ce le capeta dela

U n g u r i

totu nu-su in stare se nimicésca popórele resculate pentru eluptarea dreptatiei si a libertatiei. Asecuràmu in se pre toti Romanii din patru anghiuri, că

N o i

pre langa ajutoriulu prenumeratiuniloru platite si numai cu câte 50 cr. v. a. de celea 13 milioane si 999.999 suflete romane, nu-numai că vomu nimici pre toti dusmanii veseliei si ai bucuriei, ci inca vomu ajutá si

Imperati'a Ungurésca

in cea din urma resuflare a ei!

Pre fundulu golu alu Vistieriei poternicului Statu magiaru ve rogàmu dara se grabiti cu tramiterea baniloru de prenumeratiune la „Lumea N óua“ in Szamosújvár.

Darulu Veseliei si alu Bucuriei cu Voi cu toti!

VESELIA ZIMBESCU.

C A R T I A R Í A .

„GEOGRAFI'A UNGARIEI SI ELEMENTE DEIN GEOGRAFI'A GENERALA“ pentru scóiele poporali, — mai departe „ISTORI'A UNGARIEI“ pentru scóiele poporali, a trei'a editiune adauze cu întrebari, amendoué scrise de Dr. Nicolau Popu Profesoriu la Gimnasiulu din Brasiovu se potu cascigá dela Auctorilu cu cate 25 cr. unu esemplariu din fie-care.

Se potu cascigá dela noi : „CANTECE DE IRODI EA NASCEREA DOMNULUI“ si INTEMPLARILE LUI PACAL'A“ fiesecare cu cate 20 cr. bani buni.

Georgiu de Pasc'a, Licentiatu de dreptulu Canonicu, Spiritualu de Seminariu, Assesoru de Consistoriu, Profesoru de Preparandia etcetera de etcetera descrisa de Viéti'a de Gura de auru, de care delungatu amu devorbí de n'ar' fi descrisa in stilu de roman'a de ante deluviu, de ace'a de comendatu o de comendamau de procurare cu 50 de cruceri de arama demissi la Descrietoriulu de Cartea delaudata.

Bucinulu Redactiunei.

GRABITI CU BANII! — GRABITI!

Amu intacutu indelungatu flendu reu-morboși toti Redactorii si Scrietorii acestei gazete, — acumu incepemu a vorbi si omu mai vorbi catev'a. de ni-ti plati bene!

Sum Romanu! Slabu Romanu amice draga!
Simeonu Rotarides! Iute iut'-te rotaresce si ingrabu la noi sosecesc, că ti-omu dá carne de pesce!

G. Bizoasiu! Cu de-acesta catu de multe, fia mari fia manunte, — ne cerca catu de adese de neme nu-ti pese, —
neci de vod'a neci de dracu, —
neci de tatalu seu celu mare
ce ambla calare!

competintele din fondulu Bobianu de-si a trecutu de-multu sun'a Juniu!!!

Tiparita de Moscenii lui J. Gh. in Clusiu.